

ZAĻĀKAI UZŅĒMĒJDARBĪBAI EIROPĀ

IEVADS PĀRTIKA

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
“Erasmus+”

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi tās autora viedokli, un Komisija neuzņemas atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkāda veida turpmāku izmantošanu

Projekta "Zaļākai uzņēmējdarbībai Eiropā" mērķis ir aktualizēt zaļās ekonomikas idejas un veicināt uzņēmējdarbību, kas radītu jaunas darba vietas un atveseļotu vidi. Šī mācību materiāla mērķis ir palīdzēt skolotājiem izglītēt skolēnus, kas spēj uzņemties atbildību par savām dzīves izvēlēm un aktīvi iesaistīties zaļās ekonomikas veidošanā. Mācību materiāls veidots ciešā sadarbībā ar Babītes vidusskolas, Kuldīgas Centra vidusskolas, Ropažu vidusskolas un Mālpils internātvidusskolas skolotājiem, Latvijas uzņēmējiem, balstīts uz reāliem biznesa labās prakses piemēriem, ietver nepastarpinātu mācīšanos no dabas tieši dabas vidē. Dabas principu "Daba sniedz daudzveidīgus ieguvumus" piedāvājam apgūt ar pārtikas ražošanas tēmas palīdzību. Sagatavotas 5 dienu āra aktivitātes dabas principa apgūšanai skolas apkārtnē, pļavā, lauku sētā, augļu dārzā vai uzņēmumā.

KO MĒS ĒDAM?

DABAS PRINCIPS: Daba sniedz daudzveidīgus ieguvumus.

Dabā ikvienam organismam ir daudzveidīgas funkcijas, tie nav radīti tikai vienam mērķim. Piemēram, koka tiešā funkcija ir sevī pavairošana, nākamo paaudžu radīšana. Tomēr vienlaicīgi tas arī dod barību kukaiņiem, mājvietu un patvērumu daudziem dzīvniekiem, barības vielas augsnei, pārvērš oglekļa dioksīdu par skābekli, palīdz regulēt temperatūru un nokrišņu daudzumu

TĒMA: Pārtika

GALVENIE MĒRĶI:

- Izprast dabas principus un meklēt iedvesmu, kā tos ieviest uzņēmējdarbībā, radot jaunas biznesa idejas un iespējas zaļajai ekonomikai;
- attīstīt nepieciešamās prasmes un kompetences, lai balstītos uz mācīšanos no dabas un attīstītu zaļo uzņēmējdarbību.

SKOLĒNU VECUMS - 11-16 gadi

MODUĻA ILGUMS - 20-22 mācību stundas

Ekskursijas 2-4 stundas

INTEGRĒTIE MĀCĪBU PRIEKŠMETI:

Sociālās zinības, dabaszinības (5.-6.kl.) vai bioloģija (7.-9.kl.), ģeogrāfija (7-9.kl.), ķīmija 8.-9. kl., mājturība un tehnoloģijas, dzimtā valoda, svešvalodas, informātika

Mācību materiālu veido 5. posmi - *kas varētu mainīties, mācoties no dabas, perspektīvu maiņa, uzņēmējdarbības domāšana, turpmākā virzība* - ko var realizēt gan secīgi vienu pēc otra, gan savstarpēji kombinējot atsevišķus posmus vai izmantot tikai vienu no tiem.

Materiāls sastāv no nodarbību apraksta, pielikumiem ar nepieciešamajiem izdales materiāliem, prezentācijām, kompetenču novērtēšanas paņēmieniem un biznesa labās prakses piemēriem iedvesmai projekta mājas lapā
https://ej.uz/gee_case_studies

Iedvesmojieties pozitīvām pārmaiņām!

Foto no Ogresgala pamatskolas arhīviem

IZMANTOTIE RESURSI

- Common Cause Handbook 9.lpp
- Projekta Skolas ilgtspējīgai sabiedrībai materiāls “Mācību programma skolas un vietējās kopienas sadarbībai” 40.lpp
- Changing the World; 1.section Close to the Heart
- <https://www.youtube.com/watch?v=mZIVaAMsoM8>
- <http://www.made2bmadeagain.org/burger>
- <https://www.youtube.com/watch?v=EIuSuVciFAc> (2 limenis)
- <https://www.youtube.com/watch?v=KxTfQpv8xGA> (3.limenis)
- Mācoties no dabas projekta nodarbības “Daudzveidība stiprina” 1. aktivitāte http://www.lessonsfromnature.org/lv/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=11&Itemid=121).
- <http://link.springer.com/article/10.1007/s11367-013-0553-9>
- <http://www.geographynotes.com/articles/5-major-environmental-impact-of-transport-development/249>
- <http://factslegend.org/20-facts-burgers/>
- http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Waste_statistics/lv
- <http://waterfootprint.org/en/water-footprint/product-water-footprint/>
- <http://fyi.uwex.edu/greencheese/>
- <http://www.dw.com/en/roughly-15-billion-cows-on-the-planet/a-39865474>
- <https://www2.monroecounty.gov/files/DES/education/LESSON1.pdf>
- J.Brizga Apēdam planētu <http://www.videsvestis.lv/apedam-planetu/> 2008.gada februāris
- Daesoo Kim, Greg Thoma, Darin Nutter, Franco Milani, Rick Ulrich, Greg Norris (2013) Life cycle assessment of cheese and whey production in the USA.
- <http://link.springer.com/article/10.1007/s11367-013-0553-9>;
- <http://use-less-stuff.com/2017/10/life-cycle-thinking-secret-life-hamburger/>

ATTĒLI

- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Footprint_water.png
- Foto : Sausums Kalifornijā 2014, Terra Bella. (Bob Chamberlin / Los Angeles Times)
<http://www.latimes.com/local/lanow/la-me-ln-california-drought-worsens-record-20140731-story.html>
- Foto: Rūpnieciskā lauksaimniecība Ocean Photography/veer
http://www.ucsusa.org/food_and_agriculture/our-failing-food-system/industrial-agriculture/hidden-costs-of-industrial.html
- <https://www.greenpeace.org.uk/cows-conspiracies-and-greenpeace-20151009/>
- https://www.made2bmadeagain.org/assets/downloads/interview_at_polyface_farm.pdf
- <https://www.greenpeace.org.uk/time-running-carex-come-clean-palm-oil/>
- <https://pixabay.com/en/marine-harbour-underwater-world-1629758/>
- <https://pixabay.com/en/abstract-barbeque-bbq-beauty-beef-1238246/>
- <https://pixabay.com/en/agriculture-field-wheat-cereals-3021634/>
- <https://pixabay.com/en/cheese-keller-mountain-cheese-2217642/>
- <https://pixabay.com/en/farm-field-mammal-agriculture-3247783/>
- <https://pixabay.com/en/hamburger-grill-meat-food-gourmet-3184108/>
- Foto no Babītes vidusskolas arhīviem
- Foto no Ogresgala pamatskolas arhīviem
- Foto no Ropažu vidusskolas arhīviem
- Foto no Riebiņu vidusskolas arhīviem